

Τα ποιήματα της συλλογής, στην οποία ανήκει το ποίημα που ακολουθεί, γράφτηκαν στο Καρλόβασι της Σάμου, την περίοδο της καταδίκης του ποιητή σε κατ' οίκον περιορισμό, από τον Σεπτέμβριο του 1969 ως τον Μάιο του 1970, εποχή της δικτατορίας των Συνταγματαρχών.

ΙΑΝΝΗΣ ΡΙΤΣΟΣ

ΑΦΥΣΙΚΗ ΑΝΘΗΣΗ

Ήθελε να φωνάξει – δεν άντεχε πιά. Κανείς δεν ήταν
ν' ακούσει·
κανείς δεν ήθελε ν' ακούσει. Φοβόταν και ο ίδιος τη
φωνή του,
Την έπνιγε μέσα του. Η σιωπή του εκρηγνύονταν.
Κομμάτια απ' το σώμα του
τινάζονταν στον αέρα. Αυτός τα μάζευε με πολλή προσοχή,
εντελώς αθόρυβα,
τά 'βαζε πάλι στη θέση τους να κλείσει τις οπές. Κι αν
έβρισκε τυχαία
Μια παπαρούνα, ένα κίτρινο κρινάκι, τα μάζευε κι εκείνα,
τα τοποθετούσε
Στο σώμα του, σαν δικά του κομμάτια, – έτσι διάτρητος,
παράξενα ανθισμένος.

Από την ποιητική συλλογή «Χειρονομίες» (1969-1970).

Από το βιβλίο: Γιάννης Ρίτσος, «Ποιήματα», τ. Ι, Κέδρος, Αθήνα 1989, σελ. 206.

Πάννης Ρίτσος, ΕΙΡΗΝΗ

Τ' όνειρο του παιδιού είναι ή ειρήνη
Τ' όνειρο της μάνας είναι ή ειρήνη
Τα λόγια της αγάπης κάτω απ' τα δέντρα
είναι ή ειρήνη.

Ο πατέρας που γυρνάει τ' απόβραδο
μ' ένα φαρδύ χαμόγελο στα μάτια
μ' ένα ζεμπίλι στα χέρια του γεμάτο φρούτα
και οι σταγόνες του ιδρώτα στο μέτωπό του
είναι όπως οι σταγόνες του σταμνιού
που παγώνει το νερό στο παράθυρο,
είναι ή ειρήνη.

Όταν οι ούλες απ' τις λαβωματιές
κλείνουν στο πρόσωπο του κόσμου
και μες στους λάκκους ποθσκαφαν οι όβιδες
φυτεύουμε δέντρα
και στις καρδιές ποθκαφε ή πυρκαγιά
δένει τα πρώτα της μπουμπουκιά ή ελπίδα
κι οι νεκροί μπορούν να γείρουν στον πλευρό τους
και να κοιμηθούν δίχως παράπονο
ξέροντας πως δεν πήγε το αίμα τους του κάκου,
είναι ή ειρήνη.

Ειρήνη είναι ή μυρουδιά του φαγητού το βράδυ,
τότε που το σταμάτημα του αυτοκινητού στο δρόμο
δεν είναι φόβος,
τότε που το χτύπημα στην πόρτα
σημαίνει φίλος,
και το άνοιγμα του παραθύρου κάθε ώρα
σημαίνει ούρανος,
γορτάζοντας τα μάτια μας
με τις μακρινές καμπάνες των χρωμάτων του,
είναι ειρήνη.

Ειρήνη είναι ένα ποτήρι ζεστό γάλα
κι ένα βιβλίο μπροστά στο παιδί που ξυπνάει,
τότε που τα σιάχρα γέρνουν το 'να στ' άλλα λέγοντας:
το φως, το φως
και ξεχειλάει ή στεφάνη του ορίζοντα φως,
είναι ή ειρήνη.

Τότε που οι φυλακές επισκευάζονται να γίνουν βιβλιοθήκες,
τότε που ένα τραγούδι ανεβαίνει από κατώφλι σε κατώφλι τη νύχτα,
τότε που τ' ανοιξιάτικο φεγγάρι βγαίνει απ' το σύννεφο
όπως βγαίνει απ' το κουρείο της συνοικίας
φρεσκοξυρισμένος ο εργάτης το Σαββατόβραδο,
είναι ή ειρήνη.

Τότε που ή μέρα που πέρασε,
δεν είναι μιά μέρα που χάθηκε,
μιά είναι ή ρίζα που ανεβάζει τα φύλλα της χαράς μέσα στο βράδυ
κι είναι μιά κερδισμένη μέρα κι ένας δίκαιος ύπνος,
που νιώθεις πάλι ο ήλιος να δένει βιαστικά τα κορδόνια του

να κυνηγήσει τη λύπη απ' τις γωνιές του χρόνου,
είναι ή ειρήνη.

Ειρήνη είναι οι θημωνιές των άχτινων στους κάμπους του καλοκαιρι
είναι τ' αλφαβητάρι της καλοσύνης στα γόνατα της αγής.
Όταν λές: αδελφές μου, - όταν λέμε: αύριο θα χτίσουμε,
όταν χτίζουμε και τραγουδάμε,
είναι ή ειρήνη.

Η ειρήνη είναι τα σφιγμένα χέρια των ανθρώπων
είναι το ζεστό ψωμί στο τραπέζι του κόσμου
είναι το χαμόγελο της μάνας
Τίποτ' άλλο δεν είναι ή ειρήνη.
Και τ' αλέτρια που χαράζουν βαθιές αυλακιές σ' όλη τη γη,
ένα δνομα μονάχα γράφουν:
Ειρήνη.
Τίποτ' άλλο. Ειρήνη.

Πάνω στις ράγες των στίχων μου
το τραίνο που προχωρεί στο μέλλον
φορτωμένο στάρι και τριαντάφυλλα,
είναι ή ειρήνη.

Αδέρφια,
μες στην ειρήνη διάπλστα ανασαίνει όλος ο κόσμος
με όλα τα όνειρά μας
Δώστε τα χέρια αδέρφια μου,
αυτό 'ναι ή ειρήνη.